

IDEA International: Peste doua treimi din populatia mondiala traieste în democratii în declin sau în regimuri autocratice

Peste doua treimi din populatia mondiala traieste în democratii aflate în recul sau în regimuri autocratice, tendinta accentuata de pandemia de coronavirus, potrivit raportului anual difuzat luni de Institutul pentru Democratie si Asistenta Electorala (IDEA International), citat de EFE.

Raportul "Starea democratiei în lume, în 2021" constata ca numarul democratiilor liberale este în scadere si ca numarul tarilor care se îndreapta spre o directie autocratica este de trei ori mai mare decât al celor care se îndreapta în directia opusa.

Ungaria, Polonia, Slovenia si Serbia sunt tarile europene cu cel mai mare declin al democratiei. Și în Turcia s-a înregistrat cel mai mare declin al democratiei între 2010 si 2020, se mentioneaza în raportul IDEA, potrivit Reuters.

Afganistanul, tara al carei control a fost luat de militanti talibani în august, dupa retragerea trupelor internationale, este cel mai dramatic caz din acest an, în timp ce lovitura de stat militara din 1 februarie din Myanmar a consfinit prabusirea unei democratii fragile. Alte exemple includ Mali, care a trecut prin doua lovituri de stat din 2020 si pâna în prezent, si Tunisia, unde presedintele a dizolvat parlamentul si si-a asumat atributii sporite.

Politicile populiste, folosirea restrictiilor antiepidemice pentru a reduce la tacere criticii, tendinta tarilor de a copia comportamentele antidemocratice ale altor state si dezinformarea folosita pentru a diviza societatile sunt principalele vinovate, se mentioneaza în raportul IDEA.

"Tipul cel mai grav de eroziune democratica este procesul în care un guvern ales submineaza într-o maniera sustinuta si deliberata principiile de baza ale democratiei si statului de drept pentru o perioada prelungita. Este ceea ce am vazut în Ungaria, Filipine, Turcia sau Sri Lanka", a explicat pentru EFE secretarul general al IDEA, costaricanul Kevin Casas-Zamora.

Fostul vicepresedinte costarican considera ca acest fenomen ameninta sa se transforme într-o "pandemie", pentru ca afecteaza tari si democratii foarte importante, între care mentioneaza SUA, Brazilia si India.

Casas-Zamora evidentiaza doua cauze principale ale acestui proces: distrugerea polis-ului democratic si pierderea constanta a încrederii în capacitatea democratiei de a rezolva probleme reale. Prima cauza este o consecinta a fortelor centrifuge precum polarizarea politica provocata de dezinformare, inegalitate si criza partidelor; a doua se datoreaza coruptiei si slabiciunii marilor democratii din cauza "greselilor" lor, precum criza financiara, invazia Irakului si momentul Donald Trump la presedintia SUA.

Raportul elaborat de aceasta organizatie cu sediul la Stockholm atrage atentia ca pandemia a exercitat presiuni asupra democratiei: în Europa, de exemplu, în tarile în care principiile democratice erau deja amenintate, precum Ungaria si Polonia, au servit drept scuza pentru ca guvernele sa le slabeasca si mai mult.

În cazul Americii Latine, raportul IDEA avertizeaza ca jumatate dintre democratiile din regiune au suferit o "eroziune a democratiei", Brazilia fiind cazul cel mai notabil si una dintre tarile lumii unde un numar extrem de mare de atribute ale democratiei s-au deteriorat.

Chiar si asa, pandemia a relevat ca regiunea este capabila sa organizeze alegeri fiabile sub presiune, cum este cazul în Mexic, Peru sau Chile, afirma Casas-Zamora. Dar a demonstrat si ca "în ultimii 40 de ani nu s-a reusit crearea

de state capabile sa furnizeze bunuri si servicii de calitate, asa cum sunt cele necesare pentru înfruntarea unei pandemii", ceea ce se reflecta în faptul ca America Latina este regiunea cu cel mai mare numar de morti de coronavirus în raport cu populatia sa.

Raportul IDEA evidenziaza cazul Ecuadorului si al Republicii Dominicane, care au înregistrat "progrese considerabile" în ceea ce priveste calitatea democratiilor lor. În Ecuador a avut loc un proces "inegalabil" de recuperare a libertatii presei si de functionare si control al institutiilor. Iar Republica Dominicana este una dintre putinele tari care au promovat un proces de dialog politic multipartinic în contextul pandemiei, explica Casas-Zamora, remarcând pe de alta parte adâncirea autoritarismului în tari precum Venezuela si Nicaragua.

În pofida deteriorarii generale, multe democratii si-au demonstrat rezistenta si au introdus sau extins inovatii si si-au adaptat practicile si institutiile în timp record, în pofida provocarilor presupuse de pandemie, organizând alegeri corecte.

Raportul saluta totodata forta notabila a activismului civic la nivel mondial si mentioneaza în mod expres tari precum Belarus, Cuba, Myanmar si Sudan, precum si miscari globale împotriva rasismului, injustitiei sociale si schimbarii climatice.

Raportul IDEA recomanda actiuni politice pentru refacerea democratiei globale, precum impulsionearea contractelor sociale mai echitabile si sustenabile, reformarea institutiilor politice si consolidarea apararilor împotriva reculului democratic si al autoritarismului.

"Lupta pentru viitorul democratiei nu este o lupta geopolitica, este o lupta a democratiei fata de ea însasi, a democratiei pentru a se reinventa, pentru a revitaliza proiectul democratic si a-l dota cu instrumentele necesare pentru a solutiona probleme", a conchis Kevin Casas-Zamora.